

PIÁR FUTÁR

A Dugonics András Piarista Gimnázium Lapja

2004. március II. évfolyam 3. szám

Gyurkovics Tibor

Péntek

(részlet)

Olyan közel vagy, hogy tested szöge egész a szemgolyómat éri, fordulnék, törnék kifele, de arcod elől nem tudok kitérni, el nem fordíthatom a fejemet, a szemben-lét fáj, kínzó, gyáva helyzet, az arcomat szorítja a kezed, hogy ordítani tudnék - s csak szeretlek. Üvölt a táj. Mert elhagytam teértem, elhagytam árnyait és szögeit. A boldogságot. Holnap jön a péntek és testemet testedre szögezik. Már lélegezni sem tudok. Merev pupillámat az egekre szögeztem, belémfürödőtál, mint hegyes üveg, s én csüngök csak ezen az egy kereszten. Következik a végső Golgota. A kicsike, a helyi, az egyéni, mert kinek-kinek meg kell halnia ahhoz, hogy e világon tudjon élni. Következik az önfeláldozás. A látványtalan és örült alázat, míg fölhasítja bőrödöt a nyárs, a test pedig vergődik, mint az állat. És megreped a hegy. Csorog a vérünk, az üres éjben elhasad karunk. Csak az válthat meg, aki meghal értünk, s csak azt váltjuk meg, kiért meghalunk.

Albrecht Dürer metszete

Jézus szenvedése és a mi szenvedésünk

Nagyhétre felfüggesztjük a tanítást az iskolában, hogy teljes figyelmünkkel és egész szívünkkel a kereszten függő Jézust szemléljük, valamint az Atya szeretetét és hűségét ünnepezzük, aki feltámasztotta őt a halálból.

Azért virrasztunk a Getszemáni-kertben imádkozó Jézussal együtt nagycsütörtök estéjén, azért járjuk végig a kereszutat nagy-pénteken, azért nézünk meg egy filmet (talán Mel Gibsoné) Jézus passiójáról, hogy magunk elé tudjuk képzelni, szívünk mélyéig át tudjuk érezni, mennyire szeretett bennünket, amikor szenvedett és meghalt értünk. Viszont csak akkor tudjuk igazán megérteni a szenvedés, a halál és a feltámadás titokzatos eseményét, ha elsősorban nem kívülállóként a megértésére törekszünk, hanem részt veszünk benne.

Jézus nemcsak általánosságban az emberekért halt meg, hanem teértem és énértem. Érttem vállalta a halált, engem váltott meg, mert szeretett és szeret engem. Életének feláldozásban mindnyájunkat ismert és szeretett. Szeretete nyitotta meg előttünk a boldog élet kapuját: meghalhatunk a bűnnek, és Istennek élhetünk. Két út áll előttünk: vagy Jézus megfeszítői leszünk, vagy társai a megváltásban.

Első út: Ő bűneink miatt halt meg, ezért a legsúlyosabb felelős-

ség Jézus kínszenvedéséért bennünket, keresztényeket terhel. Ha bűnünket követünk el, mi magunk vagyunk azok, akik eláruljuk őt, csúfot üzünk belőle, leköpjük, ostorcsapásokat mérünk rá, és keresztre szegezzük. Hogy lehet az, hogy mi ismerjük Jézust, Megváltónknak tartjuk, Isten Fiának valljuk, és mégis mintegy kezet emelünk rá?

Második út: Viszont arra is lehetőségünk nyílik, hogy csatlakozzunk Jézushoz! Ha Istenbe vetett bizalommal tudok áldozatot hozni felebarátaimért: ha türelmes, önzetlen, segítőkész, jóságos vagyok, és Istenbe vetett hittel tudom elviselni kudarcaimat, fájdalmaimat, szomorúságaimat, akkor „kiegészítem testemben azt, ami még hiányzik Krisztus szenvedéséből” – ahogyan Szent Pál mondja. Részt vehetek szüleim, testvéreim, osztálytársaim s minden ember megváltásában és üdvözítésében! Bár a kereszt Krisztusnak az egyetlen áldozata, ő mégsem zár ki engem belőle, hanem társává akar fogadni!

Elfogadod-e Jézus ajánlatát? Ha szeretsz, akkor sokszor fájdalom jár át, meg nem értéssel találkozol, magány dermed rád, de a szívedet a benned élő, feltámadt Jézus öröme és békéje fogja betölteni! Ezt pedig senki sem veheti el tőled!

Tőzsér Endre Sch. P.

A SzePiPress jelenti

Tanulmányi versenyeken elért eredmények:

A Hevessy György kémia verseny területi fordulóján továbbjutottak: Lapu Zoltán, Endreffy Zsolt és Virág Kristóf 8.a osztályos tanulók.

A Zrínyi Ilona Matematikaverseny megyei fordulójában, Endreffy Zsolt 8.a a nyolcadikosok között 3. helyezést ért el.

Ókortudományi Társaság országos Ábel Jenő latin nyelvi versenyének döntő fordulójába jutottak: Mészáros András, Sinkó József, Szácsi Barnabás 10. a osztályos diákjaink.

A Szegedi Tudományegyetem Kémia Tanszékcsoportja által megrendezett Vegyészturna feladatmegoldó versenyen Oltványi Gábor első helyezést ért el.

Tovább jutott az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny döntőjébe: Király Gellért (német nyelv), Király Bálint (olasz nyelv), Vermes Péter (fizika), Gyöngyösy Benedek (biológia)

Mezei Futóverseny: (VÁROSI) IV. kcs. 3000 m: 9. Fudala Márk 9.b, 11. Balogh Ákos 7.a, 15. Erhardt Gergő 7.a, 21. Kiss Dávid 8.a. V. kcs. 3500 m: 6. Barna György 10.b, 9. Báló Barnabás 10.a, 10. Kun Áron 10.b, 16. Kaszap Tamás 8.a, 19. Kaszap Ármin 8.a, csapat: 3. hely. VI. kcs. 3500 m: 1. Kura Zorán 12.c, 4. Király Gellért 12.b, 7. Csizmadia Ákos 11.b, 8. Jakab Gábor 12.a, csapat: 1. hely. (MEGYEI) V. kcs. 3500 m: 8. Barna György, 21. Báló Barnabás, 25. Kaszap Ármin, 27. Kun Áron, 35. Kaszap Tamás, csapat: 4. hely. VI kcs. 4000 m: 3. Király Gellért, 4. Kura Zorán, 8. Csizmadia Ákos, 17. Barna András, 22. Jakab Gábor, csapat: 1. hely, bejutott az országos döntőbe!

***

Szülőknek szóló előadás a Dugonics András Piarista Gimnázium Dísztermében: 2004. április 17. (szombat), 16 óra. Téma: *Hogyan neveljünk férfit serdülő gyermekünkől?* Előadó: Zöldy Pál. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Igazgatói tanács

Igaz, hogy a piarista iskolákban sokat megszokták a diákoknak emlegetni Kalazanci Szent Józsefet, mégis életéről, és főleg szellemi örökségéről keveset szoktunk beszélni. Talán azért, mert mi magunk is nagyon keveset foglalkozunk rendalapítónk szellemi kincseivel. (Kitérőleg csinállok egy kis reklámot magunknak: az iskola honlapján többek – elsősorban Jusztinné Nedelkovic Alíz és Szász Imre – évek óta tartó erőfeszítésének köszönhetően már Kalazancius leveleinek egy jó része magyarul is olvasható.) Több levelében is hangsúlyozza az alapító, hogy milyen nagyon fontos az igazgatók (akkor ő prefektusoknak hívta őket) kiválasztása és valamelyes felkészítése, mert egy-egy iskola rajtuk fordul. Valóban, amíg két-három piarista alkotott egy tanári közösséget (például Szegeden az első, 1721-es tanévben, három piarista kezdte meg a munkát) és a nagyobb iskolákban sem volt öt-hat atyánál több, addig egy jó vezető egymaga is könnyen meghatározhatta az intézményt.

Sokat változott a világ Kalazancius óta (persze ma is gondosan kell(ene) kiválasztani az igazgatót), így ma már vezetőstudományról és vezetéstudományi tanszékekről hallani, és arról írnak a hozzáértők, hogy az a szervezet hatékony, amelyikben minden szinten a csapatmunka valósul meg. A vezetést is egyfajta csapatmunkának kell tehát tekinteni és nem egyszemélyi feladatnak.

Szerencsére e téren is volt kitől tanulnom, hiszen már a korábbi években is sokféle fórummal (osztályfőnöki konferencia, SzSBT, stb.) osztotta meg az iskola irányításának gondját Urbán igazgató úr. Ezeket a fórumokat továbbra is megtartva egy újabb fórumot szerveztem az iskola irányítására, hogy a testületi irányítás még hatékonyabb lehessen. Igazából már szeptembertől létezik ez a testület (a neve még kicsit bizonytalan: igazgatóság, vagy igazgatói tanács), de eddig egy kicsit homályban maradt működése, mert még ki kellett próbálni valóban jobbá teszi-e a vezetést. A kí-

sérltet még folyik, de mostantól jobbnak látszik a nyilvánosság elé lépni, hogy ne adjunk okot félreértésekre és kívülről is meg lehessen ítélni a működés hatékonyságát. A testület összetétele részben adott volt az igazgató és a három helyettes (Angyal László, Szegheő József, Pető Gábor) személyében. Melléjük kerestünk még olyanokat, akik idejüket rá tudják erre szánni, így hívtunk még három kollégát, hogy tanácsaikkal segítsék munkánkat (Károlyi Attila, Zsova Tamás, Dékány Zoltán). Nem akar ez a választás semmiféle rangsort fölláttítani, és nem is feltétlenül életfogytig szól, sőt egyfajta rotáció valószínűleg kívánatos is lesz, inkább olyanokat kerestünk, akiknek már van bőséges tapasztalata az iskolával kapcsolatban és talán családi leterheltségük sem annyira vészes, hogy ne tudnák vállalni ezt a feladatot erre a tanévre.

Mi is a feladata az igazgatóságnak? Mindenekelőtt mindennapi ügyekben és személyi kérdésekben kell tanácsaival segítenie az igazgató munkáját, másrészt elő kell készíteni ennek a testületnek azokat a hosszabb távú döntéseket, amelyeket aztán majd az egész közösségnek kell elfogadnia valamilyen módon. Ilyen hosszabb távú feladat a szakképzés bővítése, a nyelvi előkészítő osztály esetleges beindítása, az iskolai pedagógiai program átnézése, az iskola minél jobb délutáni kihasználtságának a megszervezése, stb. Az ügyek megbeszélésének pontos technikája még kialakulóban van, ahogyan az egész testületi irányítási rendszer is még elsősorban tapasztalatokat gyűjt.

Ha sikerül kialakítani egy működő testületi irányítási rendszert, az sokat segíthet abban, hogy ne születhessenek nagyon személyfüggő és közösségileg vállalhatatlan döntések, és hogy minél többben, különféle fórumokon alakíthassák közösségünk életét.

Szilvásy László Sch. P.
igazgató

Szavalóverseny

A Költészet Napja alkalmából szavalóversenyt hirdet iskolán magyar nyelv és irodalom munkaközössége. A versenyre, mely 2004. április 20-án, 18.30 órakor kerül megrendezésre, egy kötelezően- és egy szabadon választható művel lehet nevezni. Bővebb információval a magyar szakos tanárok szolgálnak.

Piár-parádé

Régi nagy álma volt a 9.a osztály három tanulójának egy olyan iskolai buli, ami nem szokványos. Egy kicsit hangosabb, egy kicsit modernebb!

A farsangi időszak megadta nekünk azt a lehetőséget, hogy mi is elbúcsúztassuk a telet a saját iskolánkban. Még meg sem volt a dátum, de nagyléptékű szervezésekbe kezdtünk. Végül a DÖK és a szervezők megállapodtak egy bűvös időpontban: február 13., péntek. A *Piár Parádé* néven futó szuperbuli tényleges szervezése elkezdődhetett. Rövid időn belül a hangszerelés, a fénytechnika és a megszokottól eltérő plakát is elkészült *Bene Andrea* tanárnő segítségével. Pár nappal a buli előtt pánikhangulat uralkodott a szervezőkön, mert a jegyekből akkor még csak 20-30 fogyott és *Papp Attila* tanár úr közölte: nem biztos, hogy érdemes megtartani, ha a személyzet több, mint a résztvevő. Ezt persze mi is így gondoltuk és az egész osztályunkat jegyvételre készítettük! Lehet, hogy oktan volt a pánik, mert 13-án délelőtt 80-90 jegy kelt el és a buli elején még 10-12. Nem mellékes, hogy a jegy 300 Ft volt, a helyszínen 350. Az összeszámolt jegyek alapján 130-140 ember volt jelen. Mondhatom, hogy erre legszebb álmainkban sem számítottunk!

Már a buli eleje sem volt szokványos. Az osztályfőnökünket is sikerült megtáncoltatni egy pár tanárral együtt. Persze csak rock zenére! Ők egyébként egyedül a nagy hangerőt kifogásolták, de mellette le is szögezték, hogy egy buli már enélkül nem nagyon működhet. Páratlanok látták a hangulatot. Dicséretet hallottunk a zenei repertoárunkra is, aminek nagy részét diszkó slágerek jelentették. Tökéletes összhang alakult ki a táncteren a korosztályok között. Megtalálható volt minden stílus, ami a zenét szolgáltató *Tari Istvánt* és *Bús Ádámot* dicséri.

Károlyi Attila tanár úr így összegezte az első ilyen jellegű rendezvényt: „Örültem, hogy nem majomsziget volt, és annak különösen, hogy az osztályom így meg tudta szervezni.”

Elég csípős összeget fordított az iskola a bérleti díjra de ez megtért, és mi köszönjük, hogy szervezhettük. Köszönjük az iskolavezetés bizalmát is!

Szeretettel várunk mindenkit a még csak álmunkban létező II. *Piár Parádéra!*

Mihálffy László 9.a

Mi a véleményed böjtről?

Harkai Norbert: 10.a

Túl sok véleményem nincs a böjtről. Keveset hallottam róla kiskoromban, de az új sulimban (itt) egyre többet beszélnek róla. Érdekes, hogy a böjt óta egyre jobb kaját kapni a menzán. Így kár, hogy csak 40 napig tart.

Halmai Bonifác: 7.a

Számomra a böjt a kikapcsolást jelenti. Ilyenkor én kevesebbet számítógézek és többet tanulok. Az ember ebben az időszakban felkészül a húsvétra és megvonja magát a mindennapos élvezetektől. (pl.: mértéktelen étkezés)

Szécsényi Attila 12.c

Értelmesen böjtolni, figyelmünket Isten felé fordítani, több időt szorítani a másokkal való törődésre, mint egyébként szoktunk. Lemondani arról, amit szeretünk, és nem feltétlenül kell a húsról szólnia. Ezt a böjtölést feláldozni valakiért, valamiért. És ami fontos: önmagunkban ne tegyünk kárt, Isten nem ezt akarja.

Kádár József szülő

Az önuralom, önelgyőzés velejárója az önelgyőzöttség is. E kellemesnek nem mondható érzés az, amit korunk embere szeretne elkerülni. Pedig emberi természetünk nagyszerű tulajdonsága, hogy a legyőzöttséget hamarabb el tudjuk feledni, mint a győzelmet.

„Jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Ezek ellen nincs törvény.” Gal 5,23

Góré Dániel 10.a

Humorfesztivál

Február 25-én iskolánkban a többéves hagyományhoz híven ismét megrendezésre került a humorfesztivál. Az estét ezúttal négy osztály tette emlékezetessé.

Legelőször a 10. b tanárparódiáját nézhettük meg videón, és fogtuk a hasunkat a röhögéstől, amikor a jól ismert tanárok viselkedését diákok karikírozták. *Rác*, *Szegheő* és *Angyal* tanár urak voltak a kijelölt áldozatok. A vetítések között az osztály élőben is bemutatott egy-két színészi fortélyt (jobban teszed, ha nem eszel papírt!).

A 10. a osztály úgy döntött, hogy elég kép készült már a világról ahhoz, hogy ne őket nézegessük holmi videó felvételen, így a tanárparódia egy merőben új változatával álltak elő: A *Jean d'Arc* című filmből vágta ki jeleneteket, és a film eseménydús jeleneteinek Dolby Sorround hangzása helyett iskolánk tanárainak hangját hallhattuk. Így például *Szilvássy* tanár úr egy misén ismertette a gimnázium üvegseb-programját, maga *Jean d'Arc* pedig kémiára próbálta taní-

tani a francia hadsereget *László* tanár úr stílusában, és ne feledkezzünk meg „*Pető, a Kegyes*” szerepéről sem... A film közben beiktatott reklám hatalmas sikert aratott.

A *Hupikék Törpikék* egy rendhagyó epizódja volt a következő műsorszám, a 12. c osztály előadásában. Már a főcím is hatalmas nevetésre adott okot: az ismert tanárok fényképe mellett „törpnevük” is feltűnt. A két legviccesebb *Kertiitörp* és *Törpicúr* lett. Az osztály a színpadon és vásznon mutatta be, hogyan rabolja el *Hókuszpók* a gyanútlan mogyorószedő törpöket, majd *Törpapa* és a többiek hogyan szabadítják ki őket a Gonosz fogságából.

Végezetül iskolánk színjátszó körének 8.-os tagjai mutatták be a *Megasztár* szegedi selejtezőjét. Egy börtönviselt férfi, és két hölgy indult a megmérettetésen. A zsűri, bár nem teljesen egyhangúlag, végül a rab mellett döntött, aki megfogadta, feleségül veszi *Somát* (a zsűri legszebb hölgy tagját), ha kikerül a börtönből... A produkciót a *Való Világ* címdalának eléneklésével fejezték be ifjú színésznövendégeink.

Kiss Gábor 11.a

1879. március 12. A szegedi nagyárvíz

A Temes és a Bega mederbe terelése a XVII-XVIII. században elkezdődött. A Maros vízszabályozásának biztosa báró *Orczy Lőrinc* 1831-ben *Vásárhelyi Pál* folyószabályozási tervét hozta a városba, amely szerint a Marost Szeged alatt vezette volna a Tiszába. A városi tanács ezt elvetette. 1833-1844 között a Tisza ősi ártere 20 ezer km² volt, amelyből 5 ezer km²-nyi a mocsár. 1846-ban *gr. Széchenyi István* a helytartótanács közlekedésügyi hivatalnokaként a Tisza-szabályozás érdekében Szegeden is járt. *Vásárhelyi Pál* tervében kétoldali, megszakításmentes töltésrendszer és 102 folyókanyar átvágás szerepelt. A munkálatokat a Tiszavölgyi Társulat (1846) végezte. A biztonság megnövelése magas vízállás-emelkedést is eredményezett.

1855-ben szervezték meg a Percsora-Szegedi Tiszaszabályozási Társulatot. Szeged, Algyő, Dorozsma és a Pallavicini uradalom a közös árvíz elleni védekezésről hozott határozatot. Fokozatosan magasították a várost védő homokdombokat. Az 1860-as évekre befejeződött a Tisza szabályozása, a kunkorokat átvágták, a ki egyenesített mederben gyorsan vonult le az ár. A gazdag mocsárvilág lassan kiszáradt, a halállomány a töredékére csökkent. Ismét teret nyert a tanyavilág. A kubikus munka Csongrád, Mindszent, Algyő, Dorozsma szegényei számára a megélhetést jelentette. A Percsora-Algyő töltés 500 ezer km³ földmunkát jelentett. Az 1876. évi áradás után is közömbös volt a kormány, a Pallavicini-uradalom szintén tetlenül nézte Szeged erőfeszítését, nem törődött a töltés megerősítésével.

1879 januárjában lement egy árhullám, a februári megemelkedett vízállásra érkezett. Áradt a Körös és a Maros is. A Tisza vízhozamát kétszeresére növelte a két mellékfolyó. A Marosnak 800 m³/s, a Körösnek 600 m³/s vízhozama volt. Március 5-én a Maros visszaduzzasztotta a Tiszát, és Dóc térségében 25 km hosszan átszakadt a töltés. A szegedi vízállás 806 cm volt. A vasúti hídnál jégtorlasz keletkezett. A közmunkára kötelezett polgárságon kívül a Társulás és a temesvári műszaki alakulatok vettek részt a védekezésben, hajóhidat emeltek Szeged és Újszeged között. A keresztgátak, ahogy megteltek a medencék vízzel, sorra átszakadtak. A víz körbevett a várost. Az északnyugati viharos szél által felkorbácsolt hullámok március 12-én, éjjel fél kettőkor átszakították az Alföldi Vasút töltését 100 m hosszan. A Rókus felől bezúduló ár Szeged 5723 városi házából csak 265-öt hagyott talpon. Az árvízben a halottak száma nem volt magas, 170 fő, de az árvíz okozta fertőzésekben sokan haltak meg. 1879-ben 778 fővel csökkent a város népessége. A hetvenezer fős városból csak 12-15 ezer fő maradt helyben. Mintegy 33 millió m³ víz három hónapig, 3-4 m magasan borította

be a város környékét, elmosta Rókust, Alsóvárost és Felsővárost. Magasan állt a várban, a Széchenyi és Klauzál téren, több épület megmaradt a Templom tér környékén. Nyilvánvalóvá vált, hogy az árvíz elleni védekezés nemcsak helyi, hanem országos érdek. Az uralkodó március 17-én Szegedre érkezett. A szegedi árvízről a Szegedi Napló újságírója, *Miszáth Kálmán* (álneve: Kákosy Aranyos) személyes élményei révén értesült Magyarországon.

A várost védő körtöltés építéséről döntött a törvényhatósági és az újjáépítés tervét készítő bizottság, amely a város hatáskörébe is, az Alföldi Vasúton belül. A város egész területét feltöltötték, hogy megvalósítható legyen a jó csatornázás. Ezzel egy időben kiépítik a vízvezetékrendszert is. Szabályozták a város új alaprajzát. A belváros kialakítása a Széchenyi tér és a

Templom tér az egykori piarista iskolával az 1879-es szegedi nagyárvíz idején – Fotó: Keglevich Enil

megmaradt épületek figyelembe vételével történt. Meghatározták az utcák szélességét: 20 öles legyen a vasúthoz vivő út, az egyes városrészeket elkülönítő útrendszer, 16 öles a távolsági utakhoz vivő út, a mellékutcák pedig 10 ölesek alakítandók. Döntöttek a parkosításokról, fásításokról és a sétányok kialakításáról. A Széchenyi téren kétemeletesre, az Oskola, a Kárász, Kereszt és Feketesas utcák és a Dugonics tér északi oldalán emeletesre, máshol földszintesre építhetők majd az új házak. A vár területét,

a legértékesebb telkeket magánembereknek értékesítették. Oda csak színházat és egy katolikus templomot szándékoztak építtetni. Engedélyezték evangélikus templom és új zsinagóga építését is. *Kossuth Lajos* és *Bakay Nándor* észrevételeit is beépítették a városrendezési tervbe.

Tisza Lajos királyi kormánybiztos jogköre kiterjedt a város újjáépítésének rendszabályai meghatározására, a kárbecslésre, kisajátításra, segélyezésre és a visszatelepítésre. 5 ügyosztály segítette munkájában. A városrendezés részletes tervét *Lechner Lajos* dolgozta ki. Újszerű volt a várost körülvevő körtöltés, a sugaras, körutas alapszerkezet, amely Pest, Párizs mintájára készült. Eltűnt a középkori városközpont, a vár. Két település, Szeged és Újszeged egyesült (1881), Szeged állami támogatással a Maros alsófolyása és a Tisza-vidék kereskedelmi, kulturális, igazgatási, közlekedési és könnyűipari központjává vált. Az újjáépítésben az állam vállalta a körtöltés építési és a szivattyúzás költségeit. 10 évre 15 millió forint kölcsönt adott 6%-os kamattal a városnak. Európai nagyvárosok (Bécs, Moszkva, London, Párizs, Berlin, Brüsszel, Róma) is támogatták Szeged felépülését, a nagykörút szakaszainak neve erre emlékeztet. *Tisza Lajos* grófi címet nyert kormánybiztosi tevékenysége miatt, a település országgyűlési képviselője volt hosszú időn keresztül.

1944. március 19.

Magyarország német megszállása

(Az előző oldalt folytatás)

A szegedi gróf a névadója a kiskörútnak és a Tisza-szállónak.

A körtöltést 12 km hosszúságban a 0 pont feletti 10 méterre emelték, koronája 6 méter szélességű. Falait a hullámverések ellen téglával és kőburkolattal erősítették meg. A városterület a körtöltésen belül átlagosan két méter feltöltést kapott. A nagykörúton kívül alig, a nagy és kis körút között 2-4 m, a kiskörúton belül 4-6 m magasan. 180 munkanap alatt 1880-ban 16,1 millió m³ földet hordták be vasúton és hajóval. A nagykörutat 700 cm, a kiskörutat 820 cm vízszintmagasságon alakították ki. Megmaradt a Boldogaszszony, a Szentháromság és Kálvária út, a legforgalmasabb Budapesti, majd Kosuth Lajos sugárút, a Szabadkai, Csongrádi és Szilléri sugárút és a kialakított Vársárhelyi út. 1883-ban az útburkolat felülete elérte a 169 042 m²-t. 14 km-nyi fedett csatornát építettek, és ugyanennyi árkot ástak ki. Közadakozásból kapott, 302803 fát ültettek el. 1883-ra 810 köztéri gázlámpa világított Szegeden. A Tisza-part is több mint 5 km hosszan kőburkolatot kapott. Elkészült a 401 m hosszú, 11 m széles közúti híd is. Új vízvezetékrendszer nem épült ki, de artézi kutakat fúrta. A belvárosi házakat csak kőből és téglából engedélyezték építeni. 1880-ban 499, 1881-ben 566, 1882-ben 642, 1883-ban 705 magánház épült.

Az építkezések következtében téglagyárakat hoztak létre. Szeged az ország egyik legjelentősebb építőipari központjává vált. Az épületekre az eklektika stílusa hatott. Felépült a Mars téri laktanya, Lechner Ödön tervei szerint átalakított városháza (1883), a Szegedi Nemzeti Színház (1882/83) és az újszegedi vígadó, kicsit később a Kultúrpalota (városi könyvtár és múzeum). Megépült a Kálvária kápolna, átépült a Rozália kápolna. Felújították a templomokat. Schulek Frigyes tervei szerint templomot, parókiát és iskolát építettek a reformátusoknak, templomot az evangélikusoknak. 1886-ban készült el a város legnagyobb középülete, a Piarista Gimnázium és Rendház. A helyi hagyomány szerint a városatyák esküit tettek, hogy Szeged lakossága életben maradása emlékére új, Fogadalmi templomot emelnek.

Károlyi Attila

Az, hogy a szövetséges angol-amerikai-szovjet csapatok teljes győzelemmel fejezik be a háborút, 1944-re egyértelművé vált, s még az úgynevezett „csodafegyverek” is legfeljebb csak késleltetni tudják a német vereséget. Ennek megfelelően a legfelsőbb magyar vezetésben kialakult egy olyan, a német kudarcokkal mind jobban aktivizálódó csoport, mely Magyarország háborúból való kilépését szorgalmazta. A Kormányzó tudtával, de titokban tevékenykedett az ún. kiugrási iroda, amely a szövetségesek – elsősorban angol-amerikai – irányában próbált az ország számára kedvező helyzetet teremteni. A magyar tapogatózások eredménye az 1943 szeptemberében aláírt előzetes fegyverszünet, mely csak akkor lép életbe, ha a szövetséges – angol-szász! – erők elérik hazánkat.

Ezen tárgyalások nem kerültek el a német titkosszolgálat figyelmét. Ennek következtében Magyarország megbízhatatlanná vált Hitler számára. Az esetleges „problémák” elhárítására – vagyis szükség esetén az ország megszállására – dolgozták ki a „Margaretha I” tervet.

1944 márciusában a helyzetet értékelve Hitler elrendelte a megszállás végrehaj-

Megszálló német katonák Szegeden 1944-ben

tását. Hortlyt március 15-én tárgyalásra hívta Klessheimbe, ahova a Kormányzó 17-én el is indult. Hortly még német területen tartózkodott, mikor március 19-én a kijelölt német egységek megkezdtek Magyarország megszállását. A hadműveletet – néhány elszigetelt hely kivételével – ellenállás nélkül végrehajtották. Ezzel hazánk még mélyebbre süllyedt a háború mocsarába.

Kezdetét vette az ország anyagi és emberi erőforrásainak totális kihasználása a háború folytatása érdekében, állampolgárainak elhurcolása és megsemmisítése, területének hadszínterré válása.

Kiss Gábor Ferenc
történész

1848. március 15.

A tiszta forradalom

1848. március 15-e azon nemzeti ünnepeink közé tartozik, amely a társadalom nyomására és nem valamely politikai rendszer követelésére vált minden magyar legnagyobb ünnepévé. Rá is szolgált erre az előkelő helyre, hiszen teljes egészében a fiatalok műve volt ez a nap. Noha többnyire csak Petőfi Sándor, Jókai Mór és Vasvári Pál nevét szoktuk emlegetni, amikor a márciusi fiatalokról beszélünk, e politikai csoporthoz lényegesen többen tartoztak. Ott volt például a hórihorgas Pálffy Albert, aki többnyire nem vacsorázott, mert arra már nem telt neki, vagy Degré Alajos, aki a nagy nap reggelén már a harmadik reggelijét költötte a Pilvaxban, amikor Petőfiék megérkeztek. Azután Lisznyai Kálmán, az elfeledett költő, aki már nem is a hetedik, hanem inkább a nyolcadik szilvafáját költötte, de azért a barátait mindig meghívta egy jó pohár borra; és még sokan mások, akik körülbelül 1848 márciusának második felében, a

12 pontban foglaltak szerint akarták átalakítani Magyarország intézményrendszerét és politikai életét.

Igen ám, de miért vettek részt ezek a fiatalok a forradalomban? Mi hajtotta őket: karriervágy, érvényesülés, pénz? Erre a kérdésre könnyen választ kaphatunk, ha felidézünk, kiből mi lett a forradalmat követően. Noha életpályájuk többnyire elvált egymástól, egy dologban közösek maradtak: egyikük sem futott be nagy karriert. Petőfi Sándor bukott képviselőjelölt, Vajda János honvéd hadnagy, Jókai Mór lapszerkesztő Debrecenben (akkoriban még nem tartozott a jól fizető állások közé). Valamennyien a magyarság iránti szeretetük és politikai elveik iránti elkötelezettségük miatt vettek részt a forradalomban. Ahogy egyikük megfogalmazta: „Nem küzdénk mi sem dicsőség- sem díjért”.

Zakar Péter
történész

Elhunyt Ferenczy Lajos

Hosszú betegség után március 21-én elhunyt *Ferenczy Lajos* professzor, a Szegedi Tudományegyetem mikrobiológusa, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. A piarista öregdiák, aki számos hazai és külföldi tudományos társaságnak volt tagja, több szakmai kitüntetés birtokosa, 1949-ben érettségizett abban az évfolyamban, amelyik négy akadémikust adott a magyar tudományos életnek.

1930-ban született Kisújszálláson, Debrecenben végzett elemi iskolai tanulmányait Szegeden, a Piarista

Gimnáziumban folytatta középiskolát, majd ugyanebben a városban egyetemi szinten. Itt szerzett diplomát 1953-ban biológiából és kémiából, majd öt év múlva doktori fokozatát is itt érte el, a fejlettebb élőlények mikrobiológiai részéről írt munkájával. A sejtek energiatermeléséről írt tanulmányával érte el az akadémiai doktori címet 1980-ban. 1987-től az Akadémia levelező, majd 1995-től rendes tagja. 2002-ben a washingtoni székhelyű *National Academy of Sciences*, az Amerikai Egyesült Államok hivatalos tudományos testülete választotta tagjai sorába. Az egész testület létszáma 1907 fő, amelyből azonban csupán 330 fő tartozik ahhoz a szavazati jog-

gal nem rendelkező csoporthoz, melyet külföldiek közül választanak meg. Ez az akadémiai tanács elsősorban az eredeti kutatási eredmények alapján válogatja tagjait, csakis olyan kutatókat emelve tagjainak sorába, akik választott tudományterületüket olyan új ismeretekkel gazdagították, melyek sokszor egész tudományágakat, sok évtizedes kutatási programokat alapoztak meg.

Oktatói és kutatói munkássága végig a Szegedi Tudományegyetemhez kapcsolta, itt lett adjunktus 1962-ben a növényélettani tanszéken, majd professzora és tanszékvezetője a mikrobiológiai tanszéknek. Leghíresebb kutatásai a génátvitellel kapcsolatosak, és a „*cyanobacterium*” nevű törzssel folytatott genetikai kutatásai is széles körben ismertek. Többször tanított vendégtanárként külföldön is, az USA Illinois Állami Egyetemén és a zürichi Technológiai Intézetben. Számos publikációja jelent meg a *Nature* című tudományos folyóiratban, szakterületének szakkönyveiben számos cikket publikált, a nemzetközileg jegyzett tudományos folyóiratokban 210 cikket közölt és több mint 1300-szor idézték írásait. Ez utóbbi szám azért is nagyon fontos, mivel a globális tudomány világában már leginkább az mutatja meg egy kutató eredményeinek fontosságát, hogy más kutatók számára fontos eredményeket produkált és *Ferenczy Lajos* ilyen tudós.

SzePiPress
Forrás: internet

Egy elfeledett piarista

Hetvenöt évvel ezelőtt halt meg *Váry Gellért*. Csongrád méltatlanul elfelejtett személyisége 1842. február 2-án született megyénk névadó településén. Atyja *Meister János* Csongrád első patikáriusa volt, aki Pestről került a vidéki városba. Édesanyja, *Váry Mária*, egy csongrádi szücsmester leánya, akit buzgó vallássossága miatt „istenes *Váry Mari*” néven ismertek. A család ötödik gyermekeként *Meister Sándor* néven anyakönyvezték. Gyors felfogó képessége és jó emlékezete kiterjed gyermekkorára is. Az „*Emléklapok Csongrád multjából*” (a címet az eredeti írásmód nyomán közöljük – *A szerk.*) című kéziratos könyvében, amit 1904-ben fejezett be, pontos képet ad az 1848-49-es szabadságharc csongrádi eseményeiről, hogyan verte ki a császári csapatokat a város lakossága, majd hogyan álltak bosszút a vereséget a visszatérő császáriak.

Elemi iskoláit, részben magánúton, Csongrádon végezte. Gimnáziumi tanulmányait Kiskunfélegyházán kezdi meg, amit az első év után Szegeden, a Piarista Gimnáziumban folytat. Nagy hatással volt rá tanára *Csaplár Benedek*, aki a görög nyelvet tanította. Ez is motiválta abban, hogy a hatodik osztály elvégzése után jelentkezett a piarista rendbe. Ekkor választotta rendi nevéül az első csanádi püspök nevét, *Gellértet*. Környezete csipkelődése miatt vette föl anyának a vezetéknevét a német hangzású *Meister* helyett. A Vácott töltött újonc éve után visszatért Szegedre befejezni középiskolai tanulmányait. 1861 és 1863 között Szegeden tanított, osztályfőnöke volt a jeles folkloristának, *Kálmány Lajosnak* is. Közben, rendjében negyedikként, 1862-ben megszerezte az állami tanári képesítést. 1864 - 1866 között Vácott és Pesten, majd 1866 - 1873 között Kecskeméten tanított. 1873 - 1891 között ismét Vácott működött a novíciusok mestereként. 1891 - 1903 között rendi kormánysegédként Nyitrára került. 1904 - 1913 között Rómában, a piarista rend központjában, a Generális Tanácsban képviselte a magyar, oszt-

rák, cseh-morva és lengyel rendtartományokat. Küldetése lejártá után nyugállományba vonult, visszament Nyitrára, ahol 1929. február 16-án, 86 éves korában meghalt, itt is temették el.

Munkásságára minden bizonnyal a szegedi évei voltak a legnagyobb hatással. Ekkor már nagy hagyományai voltak a szegedi piaristáknál a hazaszeretet, a hagyományos népi kultúra, a „szögediség”, a lokálpatriotizmus ápolásának. Ebben az időszakban, 1862-ben gyűjti össze a csongrádi gyermekmondókákat, játékokat. Ennek a hatása mutatkozik meg abban is, hogy tanulmányt ír „*Csongrádnak Szentegyházai*” címmel, majd később unokaöccse, *Tekulics Sándor* részére megírja az „*Emléklapok Csongrád multjából*” című kéziratot helytörténeti munkáját.

Százkilenc nyelvészeti, történelmi és irodalmi tanulmánya, cikke jelent meg újságokban, folyóiratokban. Hét könyve jelent meg nyomtatásban. Több művében, melynek egy része kéziratban van, foglalkozik a piarista rend történetével is.

Lenyűgöző volt nyelvtudása is: latinul és görögül folyékonyan beszélt és írt, olaszul, oroszul, franciául, németül beszélt és irodalmi műveket is fordított. *Turgenyev* „*Kísértet*” című novellájának fordítása olyan sikeres volt, hogy azt a folyóirat, amelyikben megjelent, kénytelen volt füzet formában újból megjelentetni.

Igen jól rajzolt és festett. Műveinek illusztrációit is maga készítette. Zenével is foglalkozott, jó fuvolajátékos volt. Váci tartózkodása alatt tanártársaival gyakran együtt muzsikáltak. A város muzsikusaival összefogva több hangversenyt rendeztek.

Csongrád az utóbbi években több emléktábla felállításával hívta föl a figyelmet neves szülőtteire. Vajon mikor kap emléktáblát *Váry Gellért*, és mikor jelölik meg a városban az első patika helyét?

Bogdán Lajos
a Csongrád Megyei Honismereti Egyesület titkára

Jégkorszak, vagy globális felmelegedés?

Az utóbbi pár évben a világsajtóban és a szaksajtóban is több publikáció jelent meg arról, hogy Európa lehűlés előtt áll. Az ezekben felvázolt elméletek első pillantásra szöges ellentétben állnak azzal a korábbi elképzeléssel, mely szerint a globális felmelegedés közvetlenül, mérhető módon is bekövetkezik – már ami hazánkat és tágabb földrajzi környezetünket is illeti.

A globális felmelegedés fogalma azonban némi félreértésre adhat okot. A kutatók ugyanis nem a Föld összes helyi klímáinak egyidejű, párhuzamos és műszeres mérésekkel kimutatható melegedését értik globális felmelegedés alatt, hanem a Föld átlaghőmérsékletének növekedését. Hiszen az utóbbi egy időben és térben sokszorososan torzított, úgynevezett absztrakt (*elvont*) számadat. Tehát a Föld átlaghőmérsékletének növekedése már akkor is bekövetkezik, ha a világ összes meteorológiai állomásának túlnyomó részén hőmérséklet emelkedést tapasztalnak.

Ha tehát visszatérünk a címhez, meg kell jegyeznünk, hogy a *vagy* szó csak első pillantásra helytálló. Ugyanis lehetséges a földi légkörzésnek egy olyan irányú változása, amelyben globálisan – azaz átlaghőmérsékletet tekintve – valóban felmelegedés megy végbe; azonban regionálisan, a Föld egyes kisebb térségeit tekintve éppen hogy lehűlés tapasztalható. Ebben az esetben „jégkorszak és globális felmelegedés” helyzete állna fenn: a Föld bizonyos térségeiben tartós lehűlés és esetleges eljegesedés indulhat meg, más területein pedig felmelegedés, vagy éppen stagnálás.

Számos óceán- és éghajlatkutató osztja ezt a vélekedést. Szerintük elképzelhető, hogy a globális felmelegedés következtében beindult folyamatok egy bizonyos szintet elérve a globális felmelegedéssel ellentétes folyamatot generálhatnak, azaz lehűlést, vagy éppen eljegesedést. Elég, ha csak arra gondolunk, hogy 1970 óta a földi jégkészlet térfogata 10%-kal csökkent, közvetlenül a felmelegedés hatására. A Jeges-tenger és a Norvég-tenger az utóbbi évtizedekben egyre több és több csapadékot kapott, sőt az Ázsia felől beömlő folyók vízhozama is jelentősen megnőtt. Általában elmondható, hogy a globális tengerkörzésben résztvevő vízmennyiség a sarkvidékek közelében jelentős édesvíztöbblettel egészült ki az utóbbi évtizedekben. Ez tény, az azonban már nem bizonyítható egyértelműen, hogy ez a 'hígulás' milyen drámai vagy különösebb figyelmet nem érdemlő klimatikus változásokat okozhat globálisan, vagy éppen regionálisan, egy adott földrajzi helyet tekintve.

Wallace S. Broecker oceanográfus nevéhez fűződik az az elmélet (1997), amely szerint pontosan ezek az olvadákvizek miatt az Európában enyhe teleket biztosító Golf-tengeráramlat hatása gyengülhet, ezzel pedig regionális lehűlés veheti kezdetét. Elméletében Broecker nagy hangsúlyt fektet a „Nagy Óceánszalagnak” (Global Conveyor), amely a felszíni és a tengermélyi áramlatokat rendszerbe fogja. A kétféle áramlat közötti kapcsolatok egy olyan folyamat, amelyben meleg felszíni tengeráramlatok a hideg szelek hatására hőt vesztenek, sőtartalmuk lassabban csökken, ezért relatív sűrűségük megnő és óriási tömegben lesüllyednek a tengeraljzatra (ez a 'sópumpa'), ahol

már mint mélytengeri áramlat folytatják útjukat a „Nagy Óceánszalagnak”. Broecker lehetségesnek tartja, hogy ez a 'szállítószalag' hipp-hopp, kisebb-nagyobb időtartamokra leálljon. Leállítását a földtörténet nagyobb eljegesedéseiben látja bizonyítottnak, és a sópumpák esetleges leállításában pedig magyarázatát véli megtalálni.

A tenger felszínén felhalmozódó nagy mennyiségű olvadákvíz közvetlenül és közvetett módon is befolyásolja a 'sópumpa' folyamatot. Közvetlenül elfoglalja és délebbre szorítja a Golf-áram enyhe vizeit, ezzel a légkörnek átadott hő-többlet csökken az adott földrajzi szélességen, közvetett módon pedig csökkentve a tengervíz relatív sűrűségét, fékezi a 'sópumpa' folyamatot, ezzel lassítja és fékezi a Golf-áram enyhe tengervízének északabbra áramlását.

Amennyiben a Golf-áramlat 'fűtőenergiáját' délebbre közvetíti a légkörnek, akkor az Izland felett keletkező nagy energiájú ciklonok pályája is délebbre tolódik Európa felett, amely a sarkvidéki eredetű légtömegek erőteljesebb beáramlását teszi lehetővé az Atlantikumban és Kelet-Európában. Broecker elmélete így vezet el a lehetséges magyarázathoz, hogy hogyan is lehet jégkorszak a globális felmelegedés közepette.

Más tudósok szerint az eljegesedéseket nem a tengeráramlatok megváltozása generálja, hanem a légköri képződmények, a ciklonok és anticiklonok rendszerének gyökeres átrendeződése a mérsékelt övben. Ez a tudományos iskola Jakob Bjerknes kutatásaira alapul. Ugyanakkor szintén szóba jöhet egy esetleges eljegesedés okaként a Föld Nap körüli keringési pályájának igen piciny mértékű megváltozása (Milankovics-Bacsák elmélet).

A kérdés tehát egyáltalán nem válaszolható meg teljes biztossággal, mindössze annyi bizonyos, hogy a hidroszféra – bár összességében stabil állapotban van – változása állandó jellegű, ahogyan mindig is az volt a Földtörténet folyamán. A Golf-áramlat változásairól és annak körülményeiről a www.metnet.hu amatőr meteorológiai honlapon olvashatók további információk.

Fontosabb kutatásokat folytatnak az alábbi intézetek:

-Bjerknes Éghajlatkutató Központ – Bergen (Bjerknes Centre of Climate Research): kutatást folytat a Golf-áramlat feltételezett gyengülésének bizonyítására

-NOCLIM projekt a (Norwegian Ocean Climate Research): kísérletet tesz a Golf-áramlat esetleges meggyengülésekor bekövetkező, hirtelen éghajlatváltozások valószínűségének felmérésére. A gyengülés tény, annak mértéke további kutatások tárgya.

-ARGO program – Woods Hole Oceanográfiai Intézet (WHOI): célja a tengervizek dinamikájának precízebb mérése, sőtartalom és hőmérsékleti mérések kiterjesztése a közép- és mélytengeri rétegekre, a mélykonvekció és a légkör kölcsönhatásának jobb megértése érdekében egy kb. 3000 mérési pontból álló globális óceánmegfigyelő rendszerben (GOOS)

-Feröer-szigetek Halászati Kutatóintézete (Faroese Fisheries Laboratory): sőtartalom mérések végzése

Székely László

Kép: internet

Monet és barátai

Csodálatos festményeket, grafikákat, akvarelleket és szobrokat láthattunk a rajz faktókkal március 4-én a Szépművészeti Múzeumban.

A tárlatot Delacroix képe vezeti be, aki az impresszionisták példaképe volt, majd Monet, Manet, Renoir, Pissarro, Boudin, Millet, Signac, Sisley, Daubigny – hogy csak az ismertebb művészeket említsem – művei követik felváltva.

Számomra viszont a többi alkotás nyújtotta a nagyobb élményt, hiszen Monet, Manet és Renoir képeit sokszor láthattam már művészeti albumokban, de *Jongkínd*, *Whistler*, *Caillebotte* és *Metcalf* képeivel most találkoztam először. Az igazat megvallva, úgy érzem hírnevük csak a szerencsén, vagyis jelen esetben a szerencsétlenségen múltott. Gondolok itt születésük helyére, mivel e korszak művészetének színtere kizárólag Franciaország volt. E korszakot Monet: *Impresszió a felkelő nap* c. képe után impresszionizmusnak nevezték, de ez korántsem jelent egységes művészeti irányzatot. Többé-kevésbé a korszak művei a pillanatnyi benyomást, a fényeket, a színeket a kiegészítő

színeikkel s a légkör változását hivatottak érzékeltetni. Mivel e hatásokat leginkább a festészet eszközeivel lehet elérni, így más művészeti ágakban nem, vagy csak részben valósult meg a kor törekvései. Kivételek persze mindig vannak: jelen esetben a szobrász Rodin plasztikái. Az Ó szobrain szintén megjelennek a pillanatnyiség finoman rezgő, intím motívumai.

A kiállított művek hűen tükrözik, és átfogó képet adnak e korszak művészetéről, a természet szeretetéről, mely a mai kor emberének követendő példa lehetne.

Csak reménykedhetünk benne, hogy ebben a fogyasztás-központú világban mégis megérinti az embereket ez a lelket gyönyörködtető tárlat s a benyomás nem csak a múzeumban eltöltött ideig tart.

Bene Andrea

Újdonságaink

SZEPI VIDEÓTÁR – Kedvenc filmjeim MADÁRIJESZTŐ - SCARECROW (1973)

Max (Gene Hackman) hat évet töltött börtönben, kiszabadulván félretett pénzéből autósot akar nyitni, de előtte Denverbe megy, hogy az egyetlen őt számomartartó embert, nővérét, meglátogassa. Lion (Al Pacino) évekig járta a tengert, az országutakat, miután megszökött a gyermekét váró lánytól. Most Detroitba igyekszik, hogy meglátogassa gyermekét. Az országúton találkoznak egymással, és együtt folytatják útjukat. --- Cannes (1973) - Arany Pálma

Francois Truffaut, két kölkökről szóló híressége:

NÉGYSZÁZ CSAPÁS - LES QUATRE CENTS COUPS (1959)

A gyerekkor rendezője, Truffaut szabadjára engedett kamerája a Négyszáz csapásban bezárt és rabságból megszökö gyerekeket figyel. Önéletrajzi film, mely egyszerre szól nyomasztóan és felszabadítóan a szeretetlanségről. Hőse, Antoine a kamaszok küszöbére érkezett. „A boldogtalan gyermek mindig bűnösnek érzi magát, s talán ez a legszörnyűbb” – mondta Truffaut. Antoine azért boldogtalan, mert szülei is azok. Szintén magányos barátjával kisebb-nagyobb diáksínytetéseket követ el, s emiatt szülei jóváhagyásával javítóintézetbe záratják. A film befejezése különösen nyugtalanítóan sugározza a szabadságba-szökés egyszerre felszabadító és nyomasztó kettőséget. Az utolsó három perc véget nem érő futás a tengerparton, a kamera hosszasan kíséri Antoine-t, míg nem Jean-Pierre Léaud nyugodt arccal, riadt tekintettel visszanéz. Felénk. „A Négyszáz csapás a legszebb film elárult gyerekkorunkról.” (Bikácsy Gergely)

ZSEBPÉNZ - L'ARGENT DE POCHE (1976)

1976, egy francia kisvárosban. Már csaknem vége a tanévnek, amikor a negyedik osztályba új diák érkezik: Julien Leclous. A fiú elhanyagolt külseje, furcsa, devianns magatartása találgatásokat indít el az osztályban. Hamarosan ki is derül a lehangoló titok. A többiek pedig élék mindennapi életüket. Patrick-nak sem könnyű a sorsa: nyomorék apjával él, és életkoránál sokkal felnőttesebb feladatokat kell ellátnia. „A gyerekek mindenek nekiütököznek, nekiütököznek az életnek, de kegyelem kíséri őket, és kemény fából faragták őket.” - mondhatja el a tanár feleségével üzenetét a rendező, Francois Truffaut.

***

SZEPI HANGTÁR

Bruno Coulais filmzeneiből sikerült kettőt beszerezni:

A VÁNDOMADARAK és a HIMALÁJA filmek élményét idézi fel a jó zene...

(CD 1319-1320)

Az akapella éneklés csúcsa a Swingle Singers ének-együttes. Két korongjuk maradandó élmény:

Ticket to Ride - A Beatles Tribute - 16 Beatles slágert énekelnek - nem akárhogyan!

(CD 1322)

Swingling Telemann - Barokk zene a javából...

(CD 1323)

Szegheő József Sch. P.

„Baby, you can drive my car,

Yes, I'm gonna be a star!"

Bárhol jársz, nézz az égre fel, ezer csillagot rejt az éj! Lefordítva: Bárhol jársz,

kapcsold be a tévét, nézz meg minket, mert mi már sztárok, csillagok vagyunk! Ugye, mindenki ismeri napjaink egyik legnépszerűbb műsorát, a Megasztárt?

Fotó: internet

Nincs olyan ember az utcán, aki ne tudná felszólalni a most még versenyben lévőnek nevének. Bizonyára a Csillagdalt is mindenki ismeri! Szó szerint mindenki, mert nézi idős és nézi a gyerekek, az értelmiségi, a gyári munkás. Mondhatjuk: tökéletes célt ért el a kereskedelmi csatorna műsora. Az én tetszésemet is elnyerte, amikor azzal a *Ki mit tud?*-érzéssel kezdetét vette a verseny, de ahogy a végfelé halad, egyre inkább átveszi a *valóságshow*-k elemeit. Egyre többet szól a szereplőkről és a magánéletükről, az utolsó estéjükéről stb...

A színpadon pedig egyre több szól az előadásmódról, mint az énekhangról; több szól a sminkről és a ruhákról! Mind a népszerűséget szeretnék begyűjteni, és azt nem biztos, hogy csak az énektudással lehet! Nem értek mindig egyet a zsűrivel, mert azt sulykolják a versenyzőkbe: te már egy igazi „megasztár” vagy! Pedig úgy lenne az igazi, ha a versenyzők végig megmaradnának *versenyző*nek, és majd a vetélkedő végén, egy jó CD kiadása, vagy egy jó koncert után lennének sztárok! Nincs kétség

gem énektudásukról, de érdemes belegondolni, hogy mi értelme van annak, hogy a legnépszerűbb énekes legyen az év hangja, miközben csak népszerű! Népszerű, ha sokat beszél a kislányáról, ha közönség előtt arról beszél, hogy imádja az országot, ha a versenytársa kiesése miatt annyit sír, mintha haláleset történt volna. Ezeket nem árt észrevennünk és mérlegre tennünk, hogy ezek esetleg csak szavazati fogások, vagy mondjuk éppen csak a szavazás ideje alatt jut eszébe, hogy imádja a hazáját és imád itt élni...

A zsűriben megvan a szakmai összhang, és biztos tudják, ki a gyengébb, de néha teljesítménytől függetlenül rászállnak egy-két emberre, ami nem tetszik. A zsűri öltözködését szoktam figyelni, és az megmutatja a hozzáállásukat és kedvüket az egész feladatukhoz!

Szombat este nem hiányozhatnak a zsűri obszcén kiszólásai, amit főleg a szülők díjazhatnak! Van, amikor pedig a konkrét égetés a cél: „Csináld meg a fogaidat”.

Ennek a műsornak túl sok érdeke, és negatív része van, de egy magyar viszonylatban igényes műsor. Érdemes a műsört legalább egy jó személyes kritikáért, érdekességként megnézni!

Mihálffy László 9.a

Lelkigyakorlaton tanultuk

Sík Sándor imája

Szókratész mondja: Csak egy végiggondolt életet érdemes leélni...

Ezt a lapot, ha sokszorosítják; felhasználható egy közös együttléten. Mindenki kezébe lehet adni. Gondolkozhatunk/elmélkedhetünk rajta csendben kb. 10-15 percet és azután lehet róla beszélgetni.

***

Gondolatok, melyek a képekhez (is) kapcsolhatók:

Olyan emberekről, akik távol vannak az egyháztól, nem tudok semmit. Csak olyanokról tudok, akiktől az egyház van távol.

(Riobé orleansi püspök)

A nagy döntés nélkül keresztény életem csak hitelrontó kontárkodás volna. A naponkénti döntés nélkül pedig keresztény életem ígéretes kezdés volna, melynek sajnálatosan elmárad a folytatása.

(Ordass Lajos)

Az ember csak attól a pillanattól van megmentve, amikor már maga ment meg mást.

(Abbé Pierre)

Ahol nem beszélnek a bűnről, ott sohasem tűnik el.

(Dieter Reitzner)

***

SZÍNJÁTSZÁS

KEZEK

Isten megteremtette az embert és kezét adott neki.

- Kezet adott arra hogy építsen.
- De az ember megtanult rombolni.
- Kezet adott arra, hogy simogasson.
- De az ember megtanult ütni.
- Arra, hogy vigasztaljon.
- És ő bánt.
- Isten kezét adott, hogy az ember adjon
- És ő megtanult lopni.
- Arra adott kezét, hogy hívjon.
- És az ember elutasítja magától a másikat.
- Arra, hogy fölemeljen.
- És ő sokszor tétnel marad.
- Kezet adott, hogy azzal az ember az életet óvja.
- És ő megtanult ölni.
- Kezet adott, hogy imádkozzon.
- És ő megtanult átkozni.

Ezért Isten adott Valakit, Akinek a keze: simogat - vigasztal - ad - hív - fölemel - áld.

De a többi kéz átszegezte az Ő kezét.

Pilátus keze - a katonák keze - a tanítványok keze - a mi kezünk - az én kezem.

Egy lehetséges dramaturgia: 4-en játsszák. Egy narrátor, aki – esetleg halk zenekíséret közben – soronként olvas. Ahogy 1 sor elhangzik, a három szereplő pantominimél bemutatja a mondat tartalmát. A két szélső szereplő a pozitív és a negatív szereplő, a középen álló Jézust alakítja. Lehet sötét ruhában, fehérített kézzel játszani.

Az oldalt összeállította: Szegheő József Sch. P.

Pilinszky János Nincs több

Nincs több, nincs, mint a bűnözők szeme, az a bizonyos merev tekintet, mely szigorú, akár a nap, és berajzolja komoran és ugyanakkor fényesen a vágóhidak s a földi királyok színehagyott, szomorú méltóságát.

Ezek a szemek, egyedül eme pillantások méltóan észrevenni a halált és a virágok átöltözködését.

Egyedül ők tudják elkiáltani a világ minden bánatát, és egyedül ők tudják elhallgatni Isten titkát szemközt a lincselő tömeggel.

Mindenható Isten! Új reggelt adtál, új énekbe fog a teremtés dicséretedre. Méltó, hogy az én első gondolatom is a Te dicséreted legyen. – (116. zsoltár)

Mily vakmerőség pedig tőlem, Uram, hogy dicsérni merlek én, aki olyan bűnös vagyok, aki gondolatlan és cselekedettel oly sokszor megbántottalak. Fogadd el tőlem elégtételül, és annak jeléül, hogy sohasem akarok elfeledkezni róla, mennyire csak a megalázkodás illik hozzám, előttem is, Uram, testvéreim előtt is. Bánom minden bűneimet, sajnálom lelkemből, hogy elkövettem őket, ellenük mondok mindenestül, megvetem és utálom őket, mert beszenyeztem velük lelkemet, a Te képedet, Uram, elvesztettem a mennyországot, vagyis Téged, pedig nyugtalan az én szívem, míg meg nem nyugszik Benned, fájdalmat okoztam Neked, Uram, aki annyi de annyi jóval elhalmozol, és gonosz hálátlansággal megfeszítettem az én szerelmes Jézusomat. Soha többé, Uram, soha többé! Nincs többé közöm a bűnnel. Inkább vesszen minden, kényelem, szépség, költészet, de bünt soha többé, soha, de főleg ma nem, semmit, de főleg ... nem!

Lám pedig, Uram, tenger jószágodat ma is újjal tetéztél már! Megőriztél az éjszakám át, új napot adtál, új alkalmat a harcra, lelkem haladásának, testvéreim javának, a Te dicsőségednek munkálására. Oly gyenge, olyan nyomorult vagyok magam, én édes Uram! Te segíts, hogy jól felhasználjam ezt a szép napot. Add, hogy el ne feledjem ma egy percre sem életem vezérgazságait: Hogy egy a szükséges, a többi mind hozzáadatik, és ez az egy számomra a fejelelem elszántsága. Hogy a Krisztus szabadságában szolgáljalak, tetteimet a szellem elevenítse, és kiemelkedjem az emberfélelem gyerekeségéből. Hogy szépségben akarok élni és halni, abban a szépségben, amelynek szimbóluma a Madonna édesanyjai arca. Hogy a szent csendesség uralkodjék bennem és a foglalkozások zajában is összeszedetten, csendességben várjam az Úr üdvösségét, mert mire sietnek én, akire a Te örökkévalóságod vár? És hogy amit nekem adtál, kiárasztthassam a testvérekre, akiket Te szeretsz és akiket nagyon és önzetlenül akarok szeretni.

Neked ajánlom ezt a napot, minden gondolatával, tettével, talán szenvedésével. Vedd úgy, mint életem egy néma himnuszát, mert lélegzetet sem akarok venni másért, csak Teérted, Uram!

Mi vár ma rám, és hogyan akarok készülni rá? (Mise, – imádság, – munka, – olvasás, – szórakozás, – barátok, – kellemetlenségek, – egyéb.)

Mit akarok ma tenni Neked külön? (Önmegtágadás, – szentséglátogatás, – olvasó, – keresztút, – bűnbánati zsoltárok, – más ima.)

A Bálint Sándorra vonatkozó titkosrendőri, ügynöki iratok közt szerepel Kardos Klára (Sík Sándor tanszékének volt gyakornoka) levele is, melyhez mellékelte ezt az imát a következőkkel: „Ezt a reggeli imádságot egy nővér 1935 körüli kapta Sík Sándortól. Azzal adta át, hogy tíz év óta imádkozza.”

Közreadja: Péter László ny. egyetemi tanár

Testnevelő mindhalálíg

Tari János (1911-2002)

Egy iskolának mindig jóleső érzés, ha egykori diákja egyetemi-, főiskolai tanulmányi végeztével tanárként visszatér a régi Alma Materbe. A testnevelés tantárgyat illetően, mely az egyik legfiatalabb tantárgy, az első visszatérő diákja az iskolának *Tari János* volt, aki 1911. November 11-én Kistemplomtanyán (1950 óta *Bordány*) született.

Édesapja *Tari János*, aki cipész mesterként dolgozott, 1914-ben hősi halált halt az első világháborúban. Édesanyja, *Dobai Katalin* óvónőként nevelgette a rábízott gyermekeket. Elemi iskoláit Dorozsmán végezte, majd az 1923/24-es tanévben beíratották szülei a Piarista Gimnázium Gizella téri épületébe. Az első évfolyamra felvett 174(!) tanuló közül az első osztályba nyert felvételt. Első osztályfőnöke *Dr. Schwarz János* piarista, aki latin, német, történelem és szépírást tanára volt. Testnevelője s egyben első korai példaképe *Pesti Lajos* tanár úr volt. Második osztályos korában az osztályösszevonásokat követően *Dr. Diósi Géza* piarista lett az osztályfőnöke, osztálytársai között olyanokat találunk, mint *Sötér István*, *Straub F. Brunó*, *Bakonyi László*, *Pálinkás József*. A kifejezetten jó képességű diák tanulmányi előmenetelével nem okozott csalódást tanárainak. A szigorú, s egyben élete végéig a diákjainak élő *Pesti Lajos* tanár úr a játékdélutánokba rendszeresen bevonta *Tari Jánost* is. Ezen alkalmak az újszegedi Erzsébet-ligetben kerültek megrendezésre. A diákok mértázva, kergetőzve töltötték el szabadidejüket, alkalmanként atlétizáltak, kosárlabdáztak.

Egy másik vonzó programja volt az egykori gimnáziumnak a tiszai diákstrand. Ezt a szép hagyományt a későbbi testnevelő tanárok is megőrizték. Az 1929. május 29-én megrendezett házi atlétikai viadalon 800 méteres síkfutásban *Tari János* második helyezést ért el. Ebben a tanévben újra kétfelé osztották a hetedik osztályokat. Új osztályfőnöke *Dr. Dukovics Lőrinc* lett, aki cserkész tisz volt s egyben a 82. sz. Zrínyi cserkészcsapat parancsnoka, a gyorsírókör vezetője. 1929. október 6-án a Hősök emlékére tartott, városon

keresztül haladó kegyeleti staféta-futásban az összes egyesületek között a KEAC (*Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club*) mögött második, az összes iskolák között első helyezett csapat tagja volt *Tari János* is. Az utolsó tanév októberének 12. napján a MASZ (*Magyar Atlétikai Szövetség*) ifjúsági staféta versenyén győztes csapat tagja, s még ebben a tanévben számos atlétikai csapatverseny győztese. 1928-30-ig a Népjóléti Minisztériumtól kapott tanulmányi ösztöndíjat.

A sikeres érettségi vizsga után a Testnevelési Főiskolára sikerült felvételt nyernie. 1936-ban részt vett a berlini olimpián. A berlini olimpia rendező bizottsága igyekezett látványosan, minél több oldaláról bemutatni a sport szépségét a megnyitó ünnepségen, ezért több országból is meghívott sportolókat. Így

a Magyar Királyi Testnevelési Főiskola mintacsapata is az olimpia megnyitó ünnepségén mutatkozott be. Reprezentatív, látványos gyakorlatukkal méltán váltották ki a többtízezres közönség és a szakemberek tetszését. Felkészítő tanáraik *Kmettykó János* és *Kerezi Endre* a TF Európa-hírű tornaedzői voltak. A TF elvégzése után katonai kötelezettségének tett eleget, majd az 1937/1938-as tanévben *Tari János* világi, óraadó lett heti 18 órában egykori középiskolájában. Ezt követően a jászberényi Magyar Királyi Állami Tanítóképzőhöz nyert beosztást, mert Szeged városa és az intézmény nem tudta fedezni tanári állásának költségét.

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság 1938-ban a TF tornász mintacsapatát a

berlini olimpián bemutatott gyakorlatáért Olimpiai Kupával jutalmazta. Jászberényből útja ismét Szegedre vezetett a Gyakorló Polgári Iskolába, majd a Kereskedelmi Középiskolába, ahol 1949-ig tanított. Előbb a Tanárképző Főiskolán tanárrá, később szakfelügyelővé választották, majd 1949-től 1975-ig a József Attila Tudományegyetem Testnevelési Tanszékének vezetője volt. (1951-ben alakították meg az egyetemeken a testnevelési tanszékeket) Nevéhez fűződik többek között a kosárlabdázás és a kézilabdázás szegedi meghonosítása. Még a Piarista Gimnázium udvarán kezdett foglalkozni a sportággal. Először csak palánk nélküli kosárra játszott diákjaival a játékot, majd deszkából palánkot erősítettek a kosár mögé. Edzői pályafutásának legemlékezetesebb időszaka, amikor az atléták kalapácsvető csapatának volt az edzője. Vezetésével nyertek országos csapatbajnokságot a szegedi versenyzők: *Dr. Trényi Imre*, *Dr. Molnár Imre*, *Dr. Németh András*, *Dr. Katona András*, *Dr. Lázár György*, *Dr. Somogyi Ferenc*. Atlétikában évtizedekig versenybíróként is tevékenykedett. Több évtizedes áldozatos pedagógus munkásságát számos elismerés, kitüntetés és oklevél fémjelzi. Szeged sportjáért is kapott elismerést. 2002. június 6-án a Testnevelési Egyetem dísztermében, *Dr. Nyerges Mihály* rektortól átvett vasdiplomát pedig élete egyik legszebb ajándékának tekintette.

Édesapám, egykori tanítványként így emlékszik kedvenc tanárainak egyikére: „A Kereskedelmi Főiskolában tanított minket. A diáktársaimmal nagyon tiszteltük és szerettük, nemcsak a tornaórái miatt, hanem embersége és rendkívül jó szervezőkészsége miatt is. Szigorú volt, de ha közülnék bárkinek is gondjai voltak az étellel vagy az iskolával, segített annak megoldásában. Szerette oktatni a tornagyakorlatokat, távolugrást a magasugrást és a labdajátékokat.”

2002. december 2-án, 91 éves korában hunyt el. A belvárosi temetőben lett örök nyugalomba helyezve.

Nagy János

Triál

A triál egyéni sport, melynek lényege, hogy egy speciális kerékpár használatával a versenyző végigmanőverez és egyensúlyoz egy erre a célra kialakított mesterséges, vagy természetes szekción. A cél, hogy végigjusson minél kevesebb földdel való fizikai kontaktussal, ennél fogva minél kevesebb büntetőpontot szerezzen.

A kerékpár-triál a motorkerékpár-triálból származik. A motorkerékpár-triálos versenyzők a gyerekeknek szerettek volna adni valamit, amin gyakorolhatnak, mielőtt motorra ülne, és voltak srácok, akik jobban megkedvelték a triálsport kerékpáros változatát, mint a motorosot. A versenyeken két kategória létezik a kerékpártípusoktól függően:

Módosított triál kerékpár: Mivel Magyarországon még nem nyerte el kellő népszerűségét (akárcsak az egész triál-kultúra), csak a legfőbb tulajdonságát emelném ki; 20"-os első és 19"-os hátsó kerekeken gurul. Ezeket a kerékpárokat kifejezetten versenyzésre használják. Vannak, akik BMX kerékpároknak tekintik, pedig nem is hasonlók, teljesen eltérő a geometriájuk.

Szabvány triál kerékpár: A szabvány triál kerékpárok alapvetően speciális, kis méretű mountain bike-ok. Az alkatrészek a kerékpár erőssége érdekében vannak összeválogatva, hogy bicikli minél inkább megfeleljen a triál igénybevételeinek. Főbb tulajdonságai például a kisméretű váz, a 26"-os kerekek, a hátsó abroncs szokatlanul „kövér”, az alacsony nyomású abroncsokat széles és erős felnik tartják. Az erős fék alapkövetelmény.

A nyereg szinte felesleges, az ember triálozás közben sosem ül le. Az egyetlen első láncfűrészt egy speciális gyűrű (bashguard/rockring) védi az ütésektől. Hátul – szabvány szerint – hat vagy több sebességre válthatunk, (bár sokan egyszékes kerékpárt építenek a kisebb súly érdekében). Nagyon fontos tényező a súly. A kerékpáros minden egyes alkatrész súlyát figyelembe veszi, hiszen például egy tizenöt kilós kerékpárral igen csak beszűkülnek a rider lehetőségei. Nehéz géppel nehezebb manőverezni és egyensúlyban maradni, gyorsabban fárad az ember, és kisebbet lehet ugrani.

Honnan származik a triál kifejezés? Az angol trial szó jelentése próbálás, vagy kipróbálás valamilyen módon. A kerékpártriál sportban a versenyzők kerékpározási ügyessége mérettetik meg több szekción, próbán keresztül. Valószínűleg innen származik a triál kifejezés.

Kádár Levente 10. a

ELŐZETES: Bizonyára értesültetek arról, hogy megkezdődött a kosárlabda házbajnokság. Már zajlanak a csoportmérkőzések az elődöntőbe jutásért. Részletes beszámolót a mérkőzésekről és a végeredményekről a Piár Futár következő számában olvashattok.

M.A.

Van keresnivalónk a dobogón

Iskolánkban február 14-15-én már ötödik alkalommal került megrendezésre a Szepi-kupa elnevezésű nemzetközi teremlabdarúgó torna. Nem csak városi középiskolák, hanem zentai, aradi és temesvári iskolák is képviselték magukat. A papírforma leginkább az elmúlt évek többszörös bajnokát, a Csonka János Műszaki Szakközépiskola csapatát várta az első helyre. A csoportbeosztás kedvezően alakult csapatunk számára, mert a tavalyi bajnokot elkerülték fiaink, de így sem volt egyszerű dolguk. Az első három ellenfelet (Kőrösi, Eötvös, Arad) gyakorlatilag simán utasítottuk magunk mögé, míg a középdöntőtől a döntőbe jutásig sokkal keservebb utat vezetett. Két hosszabbításos meccsen túl (Hansági, SZVSE), melyeket hetesekkel nyertünk meg némi szerencsével, következett a Csonka. A döntő hagyományosan kökemény döntőnek bizonyult, mely után focistáink ismét felállhattak a dobogó legfelső fokára és a Piarista Játékokhoz hasonlóan aranyéremmel gazdagodtak. A győztes csapat tagjai: Kura Zorán 12.a, Barna András 12.a, Császár Balázs 11.a, Héraný Nándor 11.a, Héraný Sándor 11.a, Dósi Imre 11.b, Csizmadia Ákos 11.b, Szácsi Barnabás 10.a, Góré Dániel 10.a, Szrenka Szabolcs 10.b. Gratulálunk! Reméljük, hogy a jó sorozat a KIDS-en sem fog megszakadni!

Gera Norbert, testnevelő (Csonka András Műszaki Szakközépiskola)

Mi a véleménye a torna szerveztségéről?

Maximálisan elégedett vagyok. Nagyon rugalmas és pörgős volt. Szerintem az, hogy egy egész napos tornán nincs időpontbeli csúszás a mérkőzések között, nagyon nagy dolog és tükrözi a szervezés színvonalát. Úgy vettem észre, hogy a nézőket és a játékosokat is egyaránt lekötötték a meccsek.

Mennyire elégedett a csapata teljesítményével?

Az iskolánk csapata már évek óta eredményesen szerepel a városi tornákon. Címvedőként érkezünk és szerettük volna megismételni a tavalyi eredményt. A döntőben tartalékosan kellett kiállnunk, de ez természetesen semmit sem von le a győztes csapat teljesítményéből. Végig higgadtan és fegyelmezetten játszottak, aminek meg is lett az eredménye. Ez a döntő azért is jó volt, mert nálunk előtérbe kerültek a fiatalabbak. Elkövettünk néhány olyan hibát, amelyet egy döntőben már nem szabad elkövetni, ezért szakmailag jogosnak találok a második helyezést és remélem, hogy jövőre eredményesebbek leszünk.

Legjobb játékos: Horvát Humor (Gábor Dénes Gimnázium)

Mióta focizol és miért pont ezt választottad?

Hat éve kezdtem. Valahogyan így alakult. A Vajdaságból érkeztem és odaát ez a sportág mindig nagyon népszerű volt. Azokban a kisebb közösségekben ahonnan én is érkeztem, a fiatalok egyik legkedveltebb időtöltése, ha a pályán összajóznak és fociznak egy jót.

Hogy tetszett a torna?

Szerintem jó lett a szervezés, csak a mérkőzések beosztása zavart meg egy kicsit. Sokszor játszottunk korán, ezért a bemelegítés ellenére sem tudtunk igazán belezógni a játékba. Ettől eltekintve nagyon jól éreztem magam.

Mennyire vagy elégedett a szereplésedekkel?

Tavaly is voltam, de idén sokkal erősebb mezőny jött össze. Nem csak mi, hanem a többi csapat is javult. Voltak hibák is, de majd kijavítjuk. Összességében elégedett vagyok.

Zsosa Tamás edző (SzePi)

Tanárr úr, mint főszerző, mennyire elégedett a rendezéssel?

Nagyon elégedett vagyok, hiszen én szerveztem. Komolyabban: Jó időpontot választottunk a tornához, mindenki elfőtt, aki jelezte, még a határon túliak is. Nem volt csúszás, a csapatok sportszerűen játszottak.

Milyen volt a mezőny erőssége a tavalyi évhez képest?

Minden évben erős a mezőny, hiszen ezeknek a gyerekeknek a 90%-a valamilyen egyesületben játszik. Emellett a városban ez volt a harmadik téli teremtorna, így mindenki látta már a másikat játszani, és mindenkit fűtött az előző tornán elszervezett vereség. Igazából nyerni akart valamilyen csapat, így mi is.

Milyennek találta a csapat teljesítményét?

Változónak. Van, amikor nyugodtan játszanak és azt, amit edzésen próbálunk: nyugodtan, sok passzal és sok széljátékkal, megvalósul; de van, hogy ez nem sikerül. Persze erőnlételeg is hátrányosabb helyzetben vagyunk, mint aki naponta jár edzésre; ez is észrevehető volt, de a lelkesedés és győzni akarás nagyobb erővel hatott. Persze szerencsénk is volt...

Mondhatjuk azt, hogy a Szepi-kupának egyre nagyobb hagyománya van a városban?

Ötödször rendeztük a tornát, elfogadnak minket, számolniuk is velünk és persze a csapattal is, jól illeszkedünk a városban telenként megrendezett Hansági-, Deák-, Csonka-tornákhoz.

Lassan közeledik a KIDS. Mennyire kedvezőek az előjelök, milyen teljesítményt várhatunk a focistáktól?

Szeretnénk elsősorban a csoportból továbbjutni, utána már bármi lehet, ez így volt most is. Remélem, hogy a fiúk elhúzzák végre, két tornagyőzelem után, hogy van keresnivalójuk a dobogón. Még annyit: Gratulálok a csapat minden tagjának!

Márkus Attila 11.b

A kupagyőztes: mester és tanítványai

CITIUS! ALTIUS! FORTIUS!

Olimpiai vetélkedő Második forduló kérdései

- Hol és mikor tartott nyilvános előadást Coubertin először az olimpiai eszméről?
- Hogyan és hol gyűjtik meg az olimpiai lángot?
- Hány nyári olimpiai játék került megrendezésre és mely években?
- Budapest melyik olimpia rendezési jogát pályázta meg először?
- Melyik olimpiát nevezik „csonka olimpiának” és miért?
- Hol van most a NOB (Nemzetközi Olimpiai Bizottság) székhelye és miéri?
- Mióta vonulnak fel az olimpiák megnyitó ünnepségén a nemzeti bizottságok delegációi országuk zászlajával?
- Mi a NOB hivatalos jelvénye és mikor került sor az első használatára az olimpián?
- Az olimpiák megnyitó ünnepségén a versenyzőkön kívül kik tesznek még esküt?
- A II. világháború miatt elmaradt XII. Nyári Olimpiai játékok jelmondata „Si vis pacem, para-olympia!” Mit jelent?
- A XIX. Nyári olimpiai játékok helyszíné hány méterre volt a tengerszint feletti?
- Hogyan gyűjtötték meg a barcelonai megnyitón az olimpiai tüzet?

A megfejtéseket április 16-ig kérjük beküldeni a szerkesztőség drótposta címére: piarfutar@szepi.hu. Az első forduló eredményeit az iskolai hirdetőtáblákon függesztjük ki. A versennyel kapcsolatban fordulj bizalommal testnevelő tanárodhoz.

Aranyköpések

- Milyen művekkel robbant be Mikszáth Kálmán a neves írók közé?
- A palóc atyafiak...
- Voltaire sűrűn járt szalonokba...
- Talán szalonokba, nem?
- Ja, de...
- Kunigundát a rablók megszentelték...
- Mit esznek a görög istenek?
- Amnéziát...
- Ki a szerzője a Hét krajcár c. novellának?
- Egy kisfiú...
- A germánok szétszedték a Nyugat-Római birodalmat
- Kik a koptok?
- Az iszlám központi városai
- A keresztényeket nehéz volt kiirtani, mert már nagyon elszaporodtak...
- Felvételin hallottuk József Attila önéletrajzával kapcsolatban: Ócsodón nevelőszülei piaristának hívtak...

Papp Attila gyűjtése

Megfejtés (1)	Feljező	Szártszó	Megfejtés (2)	E légyhoz	Határozó névelő	Ellenőrzés
Verszín	A hó leszi a lábunk alatt		Megfejtés (3)	Eni		
			Alattak			
Bemk		Labdát veszsz		Mely szerénye?	Atul közepeni	
Kozafalata		Szavál adá				
Orvos			Kérés szám		Nálnun	
Az oszoger király alem			YB		Varrással olasz	
	Rikás növényzet			Végelen névelő		
	Jerry pána			Igeként		
Meresz	Háromjennzés					Az új jelle a füzében
	Lábhajlat		Kötőhang	Mell		Forrtól muzzáj
			Többs németül	Rika nő név		
Szorny	Pérellan egytérni			Elők rövidítés		
	Némán túr			A közélet		
Orvos neve elbort						
Gyerean beszél	Vidóra röghed					
			X			X

A rejtvényt Márton Imre készítette.

Ehavi rejtvényünkben egy haikut rejtettünk el (Akeia: Évszakok c. kötetéből). A megfejtéseket április 15-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elküldeni e-mail címünkre: piarfutar@szepi.hu. Múltkori rejtvényünk helyes megfejtése: *Wass Albert: Erdélyi fák között*. Könyvjutalmat nyert: *Mellár Balázs 11.b*. Átveheti a könyvtárban.

Mi a szósz?!

Az alábbi hibás egyenlőségeket gyufaszázból raktuk ki. Hogyan tehetnénk egyetlen gyufaszál elmozdításával helyessé?

$$\begin{aligned} II-III=III \\ V-VII=II \\ V+I=V \end{aligned}$$

Előző feladványunkat *Bara Péter* 12.a osztályos diákunk felytette meg helyesen. Jutalmát a könyvtárban átveheti.

Bata Erika

IMPRESSZUM

PIÁRFUTÁR

KIADJA

a Dugonics András Piarista Gimnázium.

SZERKESZTŐSÉG

6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14.,

T: 62/549-090, E-mail: piarfutar@szepi.hu

Lapengedély száma: 2.2.4/1513/2003.

Szerkesztőségi ülés minden kedden 14.30 óratól a gimnázium tanácstermében.

FELELŐS KIADÓ

Szilvási László Sch. P.

SZERKESZTŐ

Mészáros Ferenc

MUNKATÁRSAK

Garzó Márk, Góré Dániel, Márkus Attila, Mihálffy László, Székely László, Sziűcs Péter Pál

KORREKTÚRA

Papp Attila

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS

Férc-Szemes Áron

NYOMÁS

Friss Nyomda

Megjelenik havonta, 500 példányban.

Kizárólag belső terjesztésre.

A lap megjelenését a

Dugonics András Alapítvány támogatja.

Számlaszám: 10201006-50043341